

De dans van zachte machines

Our Brief Eternity van de Canadese dansgroep The Holy Body Tattoo toont niet het lichaam in verval of het lichaam dat hunkert naar de pretechnologische tijd.

‘Hier tekent zich de opgang af van het door de nieuwe media bezeten individu,’ stelt Kurt Vanhoutte.

Over hiphop, cyberpunk, tatoeage en Nieuwe Primitieven.

Graffiti, hiphop, techno en video. Het lijkt erop dat het Cultureel Centrum Berchem voorzichtig aansluiting zoekt bij wat gemeenzaam onder ‘jongerencultuur’ wordt verstaan. Wat sinds jaar en dag centraal staat in de Brusselse Beursschouwburg sijpelt mondjesmaat ook hier binnen. Het Antwerpse huis werkte zich een tijd geleden in de kijker door enkele dansers uit de breakdancescène binnen te halen. De voorstelling van Hush Hush Hush werd enthousiast onthaald: plots bleek dat ook buiten het reguliere circuit gedanst werd. In *De Nachten*, een vóór alles commercieel evenement in samenwerking met Villanella, werd de buitenkant van de podiumkunsten verder verkend. Uiteenlopende acts, gaande van een door techno- en videosamples ondersteunde lezing van Paul Mennes tot optredens van bekende popgroepen, werden er aaneengepraat door Studio-Brusselicoon Chantal Pattyn. En inmiddels liet de belangstelling voor wat jongeren vandaag zoal bezighoudt in de vorm van graffitischilderingen ook op de foyermuren van CCB zijn sporen na.

Het onmiskenbare hoogtepunt van deze ontluikende interesse was evenwel *Our Brief Eternity* van de Canadese dansformatie The Holy Body Tattoo (HBT). De voorstelling was eenmalig te zien in België en de publieksopkomst was eerder laag. Maar dat liet het gezelschap zich allicht niet aan het hart komen. Op twee jaar tijd en met evenveel producties groeiden choreograaf-dansers Dana Gingras, Noam Gagnon en muzikant Jean-Yves Thériault uit tot absolute lievelingen op internationale festivals. In thuishaven Vancouver wist het trio zich te verzekeren van een jonge en compromisloze achterban. Recept voor het snelle succes: multimediale ensceneringen die zich met een haast suïcidale energie storten op het thematische snijpunt van technologie en cultuur. Centraal hierbij staat de zoektocht naar iden-

titeit in de chaos van een toenemend gemediatiseerde samenleving. Voor wie vandaag opgroeit blijktbaar een niet onbelangrijk gegeven, zeker niet voor de jeugd van de sterk door technologie vormgegeven Canadese Westkust.

Voor het Belgische publiek betekende *Our brief Eternity* alvast een beklijvende kennismaking. HBT's omgang met de elektronische beeldenstroom was goed voor een al even overrompelend totaalspektakel. Toch had het spervuur van audiovisuele impulsen niets vandoen met de beeldschermesthetiek van zelfbenoemde theatertechnen als Robert Lepage of Frédéric Flamand. De technische middelen waarmee soortgelijke theatermakers graag uitpakken, werden hier tot een minimum gereduceerd. Een zwart-witvideomontage die de dansers vanuit verschillende hoeken in beeld brengt, onderbroken door poëzie van cyberpunkauteur William Gibson, en een af en toe oplichtende stroboscoop (allesbehalve hightech dus) moesten volstaan. Des te indrukwekkender was het lijfelijke werk.

De voorstelling begint kalm. Op het ritme van hypnotiserende ambient rollen en schuiven de dansers over een groot wit vierkant, simultaan en onverstoort. Maar gehoorzaamend aan het opgedreven ritme van de technorock komt de machine al gauw op kruissnelheid. Vanaf dan vindt de beukende muziek (concertvolume) zijn fysiek verlengstuk in de dansers die hun lichamen tot het uiterste drijven. Geen tijd voor contemplatie. Met een niets ontziende intensiteit werken de drie zich door-

heen een repetitieve serie van bewegingen die het midden houden tussen atletiek en militaire drill. In een steeds strakkere *loop* van spanning en ontlading slaan de lichamen aan het pompen, werpen zich tegen de vloer, stoten de ruimte open. Wie hierbij aan ‘Eurocrash’ denkt, de ongenueerde noemer voor de dansacrobatieën van een Vandekeybus, denkt evenwel te snel. Wat het verschil maakt, is de consequentie waarmee *Our Brief Eternity* de krachtmeting met de koloniserende technologie incarneert. Ook het feit dat dans als uitputtingsslag geen nieuw gegeven is in de geschiedenis van de podiumkunsten lijkt niet echt relevant. Want waar fysieke uitputting doorgaans werd gehanteerd als een zelfreflexieve bevraging van het theatermedium, is het lichaam zelf bij HBT de mise-en-scène van de omineuze paring tussen mens en technologie. Het aangesproken thema haalt het hier van het esthetische gehalte. Dit is dans als powertraining, gemaakt om te ervaren eerder dan om te bekijken. *Our Brief Eternity* is lichamen onder stroom, kortgesloten in het elektrische circuit van onze beeldcultuur.

Tattoo you

De labeur van het lichaam bij HBT is hoogst ambigu. Enerzijds veruiterlijkt het de integratie van het individu in een gefetisjeerde cultuur. De voorstelling toont hoe het lichaam als interface tussen mens en machine zich leent tot assemblage en assimilatie. Hoe heftig ook, de dansers beschrijven unisono - en met een bewonderenswaardige precisie - een congruent patroon dat nauwelijks ruimte laat voor individuele uithalen. Soms tracht een danser weliswaar dit patroon te doorbreken door in weerwil van de dwingende muziek een eigen idioom te ontwikkelen. Maar zo'n ‘afwijkingen’, zoals bijvoorbeeld de traagheid van één personage of zelfs de sensuele toena-